

Bryssel den 8.4.2020
COM(2020) 148 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET OCH RÅDET**

**om bedömningen av tillämpningen av de tillfälliga restriktionerna för icke nödvändiga
resor till EU**

I Inledning

Den 10 mars 2020 lyfte EU:s stats- och regeringschefer fram behovet av en gemensam europeisk strategi mot covid-19 och en nära samordning med Europeiska kommissionen i detta sammanhang.

Den 16 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet med titeln *Tillfälliga restriktioner för icke nödvändiga resor till EU*¹. I meddelandet rekommenderade kommissionen Europeiska rådet att agera för att Schengenmedlemsstaternas stats- och regeringschefer tillsammans med sina motsvarigheter i de Schengenassocierade länderna snabbt ska kunna anta ett samordnat beslut om att tillfälligt begränsa icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området².

Den 17 mars 2020 enades dessa stater om samordnade åtgärder vid de yttre gränserna på grundval av kommissionens rekommendation. Alla EU:s medlemsstater (med undantag för Irland) och de Schengenassocierade länderna³ har sedan dess fattat nationella beslut om att införa reserestriktioner.

De tillfälliga reserestriktionerna gäller för alla icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området. För att se till att rättigheterna respekteras för EU-medborgare och medborgare i de Schengenassocierade länderna och deras familjemedlemmar samt för tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta i EU, är dessa grupper dock undantagna från reserestriktioner för att kunna återvända till sina hem. För att inskränka begränsningen av hur våra samhällen fungerar till ett nödvändigt minimum angavs det att medlemsstaterna inte bör tillämpa restriktionerna på vissa kategorier av resenärer med en nödvändig funktion eller ett nödvändigt behov.

För att hjälpa medlemsstaterna att genomföra reserestriktionerna antog kommissionen den 30 mars 2020 vägledning om genomförandet av de tillfälliga reserestriktionerna, underlättandet av återvändanden från hela världen och hanteringen av personer vars viseringar har löpt ut på grund av reserestriktioner⁴. Vägledningen utarbetades med hjälp av bidrag från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) och Europol.

I kommissionens meddelande av den 16 mars 2020 rekommenderas att de tillfälliga reserestriktionerna till en början ska gälla i 30 dagar, och att en eventuell förlängning av denna period bör bedömas beroende på den fortsatta utvecklingen. Medlemsstaternas beslut kom vid olika tidpunkter, men de flesta fattades senast den 20 mars 2020, vilket innebär att den inledande 30-dagarsperioden för tillämpningen kommer att löpa ut inom kort.

Denna åtgärd vid de yttre gränserna kompletterade andra viktiga åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna för att minska spridningen av covid-19 och tillgodose hälso- och sjukvårdsbehoven, bland annat olika bestämmelser om isolering, begränsningar av social interaktion och åtgärder vid de inre gränserna.

I detta meddelande bedöms den utveckling som skett sedan meddelandet antogs den 16 mars och huruvida en förlängning är nödvändig och motiverad.

¹ COM(2020) 115 av den 16 mars 2020.

² Med EU+-området avses alla Schengenmedlemsstater (inklusive Bulgarien, Kroatien, Cypern och Rumänien) samt de fyra Schengenassocierade länderna. Det omfattar även Irland och Förenade kungariket om de beslutar att delta.

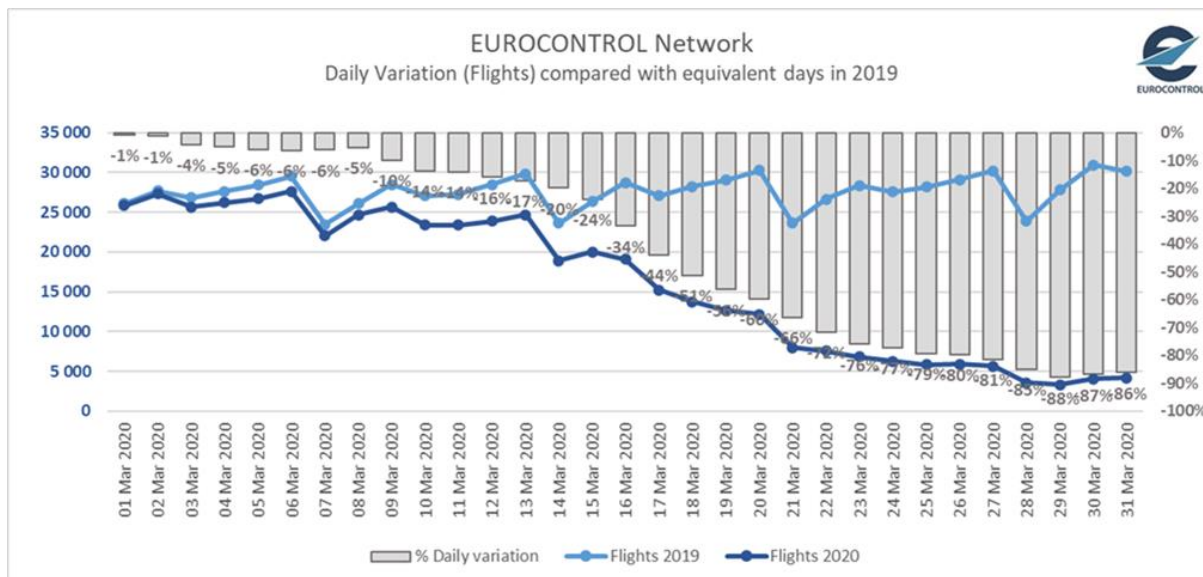
³ Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

⁴ C(2020) 2050, 30.3.2020.

II Utvecklingen sedan meddelandet antogs

Syftet med restriktionerna vid de yttre gränserna är att minska risken för att sjukdomen sprids genom resor till EU. Under mars månad har det skett en drastisk minskning av det globala resandet både till och från EU och inom EU.

Eurocontrol⁵ rapporterade den 31 mars 2020 att antalet flygningar hade minskat totalt med 86,1 %, vilket innebär 25 948 färre flygningar jämfört med den 31 mars 2019⁶. Den totala passagerartrafiken har minskat till nära noll, och de återstående flygningarna är i huvudsak begränsade till fraktflyg och hemtransporter.

En liknande trend för passagerartrafiken kan ses även för andra transportslag, till exempel resor med färjor, långfärdsbussar och järnväg. T.ex. har kryssningsföretagen sedan början av mars i praktiken upphört med nya kryssningar, så minskningen är 100 % jämfört med förra året, eftersom det nu inte förekommer någon kryssningsverksamhet alls med undantag för fartyg som återvänder till hamnen.

Utöver denna utveckling när det gäller att minska resorna vid de yttre gränserna har alla EU-länder och Schengenassocierade länder vidtagit åtgärder på sitt territorium för att begränsa ytterligare spridning av viruset, och vissa har rentav återinfört gränskontroller vid de inre gränserna. Åtgärderna för att begränsa spridningen varierar i stränghetsgrad beroende på hälsosituationen i respektive land, men på det hela taget syftar de åtgärder som har införts till att begränsa spridningen av viruset genom att minska den sociala interaktionen till ett minimum.

Återinförandet av kontroller vid de inre gränserna har tillsammans med olika åtgärder i hela EU som påverkar industri- och tjänstesektorns normala verksamhet fått allvarliga konsekvenser för den inre marknadens funktion. Sådana åtgärder påverkar leveranskedjan, och viktiga produkter som livsmedel, läkemedel och skyddsutrustning når inte sina destinationer eller gör det med betydande förseningar. För att lösa detta problem och för att i möjligaste mån begränsa eventuella konsekvenser för den inre marknadens funktion har kommissionen arbetat outtröttligt med medlemsstaterna, mobiliserat alla nödvändiga resurser och säkerställt samordning på EU-nivå. Kommissionen har också lagt fram praktisk vägledning för att säkerställa ett kontinuerligt flöde av sådana viktiga varor i hela EU via

⁵ Eurocontrol omfattar 41 stater i hela världen.

⁶ www.eurocontrol.int

gröna gränsövergångar⁷, för att underlätta flygfrakt⁸ och för att garantera fri rörlighet för arbetstagare⁹.

III Förlängning av de tillfälliga reserestriktionerna till EU+-området

Kommissionens rekommendation den 16 mars 2020 var att åtgärder skulle tillämpas under 30 dagar, med möjlighet till förlängning av denna period.

Erfarenheterna från medlemsstaterna och andra länder som drabbats av pandemin visar att de åtgärder som vidtas för att bekämpa spridningen av pandemin kräver mer än 30 dagar för att vara effektiva och ge önskat resultat. Detta bekräftas för närvarande av situationen inom EU. Den epidemiologiska situationen i EU har försämrats sedan den 16 mars. Den nuvarande situationen visar på en fortsatt ökning av antalet nya fall och dödsfall som rapporteras över hela EU+-området. Risken för ökad spridning via sociala kontakter bedöms av Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) som måttlig om begränsande åtgärder tillämpas och mycket hög om otillräckliga begränsande åtgärder vidtas. Risken för att hälso- och sjukvårdssystemens och socialvårdssystemens kapacitet överskrids under de kommande veckorna bedöms vara hög, även med begränsande åtgärder¹⁰.

Pandemin har också fortsatt att få fäste utanför EU, bland annat i länder där miljontals människor normalt reser till och från EU varje år. Situationen i många tredjeländer kommer att fortsätta att utvecklas under de närmaste veckorna, beroende på de åtgärder som vidtagits och kapaciteten i dessa länder för att begränsa virusets spridning.

För att komplettera EU:s medlemsstaters och de Schengenassocierade ländernas insatser för att begränsa den ytterligare spridningen av viruset inom EU+-området, samt för att förhindra att viruset sprids ytterligare mellan EU och andra länder, krävs det fortfarande parallella och samordnade åtgärder vid EU+-områdets yttre gränser. Sådana åtgärder kommer att vara en viktig del av en samordnad EU-strategi ut ur hälsokrisen och ett gradvis avskaffande av åtgärderna för att begränsa spridningen i EU+-området.

Åtgärder vid de yttre gränserna kan vara effektiva bara om de beslutas och genomförs av alla EU:s medlemsstater och Schengenstaterna vid alla yttre gränser, med samma slutdatum, på ett enhetligt sätt.

Kommissionen **uppmannar därför Schengenmedlemsstaterna och de Schengenassocierade länderna att på ett samordnat sätt förlänga tillämpningen av reserestriktionerna för icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området med ytterligare 30 dagar, fram till den 15 maj 2020.** Eventuella ytterligare förlängningar av denna period bör bedömas på nytt beroende på hur den epidemiologiska situationen utvecklas.

Tillämpningsområdet för de förlängda tillfälliga reserestriktionerna bör vara detsamma som det som anges i kommissionens meddelande av den 16 mars 2020. När medlemsstaterna tillämpar de tillfälliga reserestriktionerna bör de följa kommissionens vägledning av den 30 mars 2020. Dessutom påminner kommissionen om punkt 15 i sitt meddelande om genomförandet av gröna gränsövergångar av den 23 mars 2020 och uppmannar alla stater och

⁷ C(2020) 1897.

⁸ C(2020) 2010.

⁹ C(2020) 2051.

¹⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-coronavirus-disease-2019-covid-19-pandemic-eighth-update>

aktörer som nämns i meddelandet att fortsätta samarbetet och i största möjliga utsträckning tillämpa vägledningen för genomförandet av gröna gränsövergångar vid de yttre gränserna.

De restriktioner som gäller för icke nödvändiga resor vid EU:s yttre gränser och de åtgärder som vidtas på EU-medlemsstaternas och de Schengenassocierade ländernas territorier har som gemensamt mål att begränsa den sociala interaktionen för att bromsa spridningen av viruset och tillgodose hälso- och sjukvårdsbehoven. För att dessa åtgärder ska kunna upphävas på ett så verkningsfullt sätt som möjligt måste de grundas på en samordnad och successiv EU-strategi.